

การใช้กัญชาในผู้ป่วยมะเร็ง และผู้ป่วยรักษาแบบประคับประคอง

การใช้กัญชาทางการแพทย์และการวิจัย

ประเทศไทยได้มีการผ่านกฎหมายให้กัญชาเป็นยาเสพติดประเภทที่ 5 ที่อนุญาตให้นำมาใช้ในการแพทย์และการวิจัยตั้งแต่ กุมภาพันธ์ 2562 อย่างไรก็ตามงานวิจัยที่สนับสนุนการใช้กัญชาในทางการแพทย์ก็มีเพียงไม่กี่โรค/อาการ ยังคงต้องมีการศึกษาวิจัยอย่างมาก

การใช้กัญชาทางการแพทย์ในผู้ป่วยมะเร็ง และผู้ป่วยที่รักษาแบบประคับประคอง

หลักฐานเชิงประจักษ์ที่ช่วยบ่งชี้ว่าการใช้กัญชาทางการแพทย์ในภาวะเหล่านี้ได้ผลได้แก่

- การรักษาอาการคลื่นไส้อาเจียนจากเคมีบำบัดที่ไม่สามารถควบคุมด้วยยามาตรฐาน
- การรักษาอาการปวดเรื้อรังที่ไม่ตอบสนองต่อยาแก้ปวดมาตรฐาน
- การรักษาอาการเกร็งจากโรคปลอกประสาทอักเสบ (โรคนี้โดยทั่วไปพบได้น้อย)

ยังไม่มีหลักฐานที่สนับสนุนว่ากัญชาสามารถรักษามะเร็งได้ ดังนั้นเป้าหมายการใช้กัญชาทางการแพทย์ ไม่มีจุดมุ่งหมายในการรักษาหรือควบคุมโรคมะเร็ง ยังต้องรอการศึกษาอีกมาก ดังนั้นไม่ควรละทิ้งการรักษามะเร็งตามมาตรฐานทางการแพทย์ที่ทำอยู่ในภาวะปัจจุบัน

การใช้กัญชาในผู้ป่วยมะเร็ง และผู้ป่วยรักษาแบบประคับประคอง

กัญชามีที่ใช้อย่างไรในผู้ป่วยมะเร็ง และผู้ป่วยรักษาแบบประคับประคอง?

กัญชามีบทบาทในการช่วยจัดการอาการต่างๆที่พบบ่อยในผู้ป่วยโรคมะเร็งและผู้ป่วยที่รักษาแบบประคับประคอง แต่ประสิทธิภาพของกัญชามีฤทธิ์อ่อนไม่มากเท่ายามาตรฐานที่ใช้อยู่ ดังนั้นเรามักนำมาใช้ในกรณีที่ใช้ยามาตรฐานแล้วยังคุมอาการไม่ได้ดี กัญชาอาจออกฤทธิ์ที่ช่วยจัดการอาการหลายอย่างที่เกิดขึ้นร่วมกันในผู้ป่วยมะเร็งและผู้ป่วยรักษาแบบประคับประคอง เช่น เบื่ออาหาร คลื่นไส้ อาเจียน วิตกกังวล นอนไม่หลับ รวมถึงอาการปวด โดยนำมาใช้เสริมกับยามาตรฐาน กรณีที่ใช้การจัดการอาการต่างๆเหล่านี้ ยังไม่สามารถควบคุมได้ดี

การใช้กัญชาในผู้ป่วยมะเร็ง และผู้ป่วยรักษาแบบประคับประคอง

บทบาทของกัญชาในการจัดการอาการต่างๆ ในผู้ป่วยมะเร็งและผู้ป่วยรักษาแบบประคับประคอง

มีการศึกษาที่ช่วยสนับสนุนการใช้กัญชาในการจัดการอาการเหล่านี้

- ช่วยเพิ่มการอยากอาหารในผู้ป่วยโรคเอดส์
- ลดอาการคลื่นไส้อาเจียนจากการได้รับยาเคมีบำบัด
- ช่วยลดอาการปวด แต่ประสิทธิภาพไม่เท่ายามอร์ฟินจึงไม่สามารถนำมาแทนมอร์ฟินในการจัดการอาการปวดในผู้ป่วยที่มีความปวดระดับปานกลางถึงรุนแรงจากมะเร็งได้ รวมถึงการใช้กัญชาในผู้ป่วยที่ได้รับยามอร์ฟินควรได้รับการดูแลด้วยแพทย์เชี่ยวชาญด้านการจัดการความปวดหรือแพทย์ดูแลประคับประคอง เนื่องจากยาทั้งสองตัวอาจเพิ่มผลข้างเคียงด้านจิตประสาทได้
- ลดความวิตกกังวล
- ทำให้รู้สึกสบาย และผ่อนคลาย

โดยรวมกัญชาอาจช่วยให้ผู้ป่วยรู้สึกสบาย ซึ่งมีผลต่อคุณภาพชีวิตของผู้ป่วย โดยเฉพาะผู้ป่วยที่รักษาแบบประคับประคอง อย่างไรก็ตามเนื่องจากกัญชามีฤทธิ์ระดับอ่อนในการจัดการอาการต่างๆ จึงควรใช้เมื่อการรักษาด้วยยามาตรฐานไม่ได้ผล หรือใช้ร่วมกับยามาตรฐาน และต้องอยู่ในการดูแลของทีมแพทย์

การใช้กัญชาในผู้ป่วยมะเร็ง และผู้ป่วยรักษาแบบประคับประคอง

ข้อแนะนำในการใช้กัญชาทางการแพทย์

- ควรมีการวางแผนเป้าหมายผลการรักษาที่ต้องการ เช่น ถ้านำมาใช้ระงับอาการคลื่นไส้อาเจียน ช่วยให้นอนหลับ อายากอาหารเป็นต้น ควรหยุดยาหลังปรับขนาดยาเต็มที่แล้วไม่ได้ผล
- ใช้ภายใต้การดูแลกำกับของแพทย์ที่มีประสบการณ์การใช้กัญชา เนื่องจากกัญชามีปฏิกิริยากับยาต่างๆ ที่ผู้ป่วยอาจใช้อยู่ ซึ่งอาจก่อให้เกิดผลข้างเคียงที่อันตรายหรือมีโอกาสดดประสิทธิภาพของกัญชาลง รวมถึงต้องมีการเริ่มในขนาดน้อยและปรับยาช้าๆ ภายใต้การกำกับดูแลของแพทย์
- ผู้ป่วยและครอบครัวต้องได้รับข้อมูลเกี่ยวกับ ผลดี ผลเสีย อาการข้างเคียงต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นได้จากการใช้กัญชา
- ผู้ที่ใช้กัญชาไม่ควรขับขี่ยานพาหนะ หรือทำงานกับเครื่องจักร เพราะมีโอกาสดูอุบัติเหตุ

การใช้กัญชาในผู้ป่วยมะเร็ง และผู้ป่วยรักษาแบบประคับประคอง

ผลข้างเคียงจากกัญชา

THC ซึ่งเป็นส่วนประกอบของกัญชามีโอกาสเกิดผลข้างเคียงที่
เจ็บปวดได้ โดยอาจทำให้เกิดอาการคลื่น ประสาทหลอนการใช้
ครั้งแรกควรเริ่มด้วยขนาดน้อย ใช้ก่อนนอน และควรมีผู้ดูแล

ผลข้างเคียงที่พบบ่อย ได้แก่ ง่วงซึม ปากแห้ง มึนงง อ่อนล้า เสีย
การควบคุมของกล้ามเนื้อ เสียสมาธิ อยากรักษา

ผลข้างเคียงที่พบน้อย ได้แก่ อาการคลื่น ความดันตกเวลาเปลี่ยน
ท่า เวียนศีรษะ ปวดศีรษะ หัวใจเต้นเร็ว สับสน ท้องเสีย

ผลข้างเคียงที่พบน้อยมาก ได้แก่ ประสาทหลอน หลงผิด
ตื่นตระหนก จิตหลอน

ข้อควรระวัง

ผู้ที่มีประวัติความผิดปกติทางจิต ควรหลีกเลี่ยงการใช้เพราะอาจ
ทำให้เกิด ความเสี่ยงของโรคจิต

ผู้มีโรคหัวใจ อาจมีความเสี่ยงเกิดกล้ามเนื้อหัวใจขาดเลือดหัวใจ
เต้นผิดจังหวะ

ผู้มีภาวะตับ ไตวาย ควรหลีกเลี่ยงการใช้

**ผู้ป่วยมะเร็งและผู้ป่วยรักษาแบบประคับประคอง
ถ้าสนใจใช้กัญชาทางการแพทย์จะขอรับบริการที่ใด?
ท่านขอรับบริการได้ที่โรงพยาบาลที่มีคลินิกกัญชาซึ่งมี
แพทย์ที่มดูแลประคับประคองเป็นผู้จัดบริการ**

